GENERALINIO ADVOKATO
PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA,
pateikta 2015 m. liepos 2 d.[1]

Byla C-245/14

Thomas Cook Belgium NV
prieš
Thurner Hotel GmbH

(Handelsgericht Wien (Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė — Bendradarbiavimas civilinėse bylose — Reglamentas (EB) Nr. 1896/2006 — Europos mokėjimo įsakymo procedūra — 20 straipsnio 2 dalis — Europos mokėjimo įsakymo peržiūra pasibaigus prieštaravimo pareiškimo terminui — Klaidinga ar netiksli informacija — Europos mokėjimo įsakymą išdavusio teismo kompetencijos nebuvimas — Sąvoka „išimtinė aplinkybė““

1. Ši byla suteikia Teisingumo Teismui galimybę praktiškai pirmą kartą spręsti dėl Reglamento Nr. 1896/2006[2] 20 straipsnio 2 dalyje vartojamos „išimtinės aplinkybės“ sąvokos. Joje keliamas klausimas, ar, vykstant Europos mokėjimo įsakymo procedūrai, tai, kad Europos mokėjimo įsakymą išdavęs teismas gali neturėti tam kompetencijos dėl šalių nustatytos su kompetencijos suteikimu susijusios sąlygos, kuri nenurodyta prašymo išduoti įsakymą formoje, pateisina įsakymo peržiūrą kaip „išimtinė aplinkybė“ tuo atveju, kai skolininkas greičiausiai turėjo galimybę laiku pateikti prieštaravimą dėl tokio įsakymo, tačiau tokia galimybe nepasinaudojo.

I – **Teisinis pagrindas**

2. Reglamento Nr. 1896/2006 25 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„Pasibaigus terminui, per kurį turėjo būti pateiktas prieštaravimas, tam tikrais išimtiniais atvejais atsakovas turėtų turėti teisę kreiptis dėl Europos mokėjimo įsakymo peržiūros. Peržiūra išimtinais atvejais neturėtų reikšti, kad atsakovui suteikiama antra galimybė paprieštarauti reikalavimui. Peržiūros procedūros metu reikalavimo esmė neturi būti svarstoma daugiau, nei to reikia atsakovo nurodytų išimtinių aplinkybių pagrindu. Kitos išimtinės aplinkybės galėtų apimti atvejus, kai Europos mokėjimo įsakymas buvo pagrįstas prašymo formoje pateikta neteisinga informacija.“

1 — Originalo kalba: ispanų.

2 — 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB), nustatantis Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (OL L 399, p. 1). Nutartyje *Novontech-Zala*, C-324/12, EU:C:2013:205, Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad dėl atsakovo atstovo padaryto pažeidimo praleistas prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pateikimo terminas nepateisina to, kad šis mokėjimo įsakymas būtų peržiūrėtas, nes negalima laikyti, kad terminas praleistas dėl išimtinių aplinkybių, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį. Sprendime *eco cosmetics ir Raiffeisenbank St. Georgen*, C-119/13 ir C-120/13, EU:C:2014:2144, Teisingumo Teismas konstatavo, kad minėto reglamento 20 straipsnyje nurodyta procedūra netaikoma tuo atveju, kai paaiškėja, kad Europos mokėjimo įsakymas nebuvo įteiktas laikantis to reglamento 13–15 straipsniuose nustatytų minimalių reikalavimų.

3. Minėto reglamento 16 straipsnyje „Prieštaravimas Europos mokėjimo įsakymui“ nustatyta:

„1. Atsakovas gali kilmės teismui pateikti prieštaravimo dėl Europos mokėjimo įsakymo pareiškimą, naudodamas VI priede pateiktą F standartinę formą, kuri pateikiama jam kartu su Europos mokėjimo įsakymu.

2. Prieštaravimo pareiškimas išsiunčiamas per 30 dienų nuo įsakymo įteikimo atsakovui.

3. Prieštaravimo pareiškime atsakovas nurodo, kad jis ginčija reikalavimą, ir neprivalo šiuo tikslu pateikti priežasčių.

4. Prieštaravimo pareiškimas pateikiamas popierine forma ar kitomis ryšio priemonėmis, įskaitant elektronines, kurios yra priimtinos kilmės valstybei narei ir kuriomis gali naudotis kilmės teismas.

<...>“

4. Minėto reglamento 20 straipsnis „Peržiūra išimtiniais atvejais“ suformuluotas taip:

„1. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas turi teisę prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą kilmės valstybės narės kompetentingame teisme, jei:

a) i) mokėjimo įsakymas įteiktas vienu iš 14 straipsnyje numatytų būdų ir

ii) ne dėl atsakovo kaltės dokumentas nebuvo įteiktas laiku, nesuteikiant jam galimybės pasiruošti gynybai

arba

b) atsakovas negalėjo paprieštarauti reikalavimui dėl *force majeure* arba dėl ypatingų aplinkybių ne dėl savo kaltės,

su sąlyga, kad abiem atvejais jis veikia nedelsdamas.

2. Pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas taip pat turi teisę prašyti, kad kilmės valstybės narės kompetentingas teismas peržiūrėtų Europos mokėjimo įsakymą, jei mokėjimo įsakymas buvo išduotas akivaizdžiai neteisingai, atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytus reikalavimus arba dėl kitų išimtinių aplinkybių.

3. Jei teismas atmeta atsakovo prašymą dėl to, kad netaikomas nė vienas 1 ir 2 dalyje [dalyse] nurodytas peržiūros pagrindas, Europos mokėjimo įsakymas lieka galioti.

Jei teismas nusprendžia, kad peržiūra yra pagrįsta dėl vienos iš 1 ir 2 dalyse nustatytų priežasčių, Europos mokėjimo įsakymas netenka galios.“

II – **Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai**

5. Nagrinėjamoje byloje apeliantė *Thomas Cook Belgium NV* (toliau – *Thomas Cook*) yra Gente (Belgija) įsisteigusi kelionių agentūra, teikianti įvairias paslaugas turizmo sektoriuje. 2009 m. rugsėjo 3 d. bendrovė *Thomas Cook* su Zeldene (Austrija) įsteigta Austrijos bendrove *Thurner Hotel GmbH* (toliau – *Thurner Hotel*) sudarė sutartį, kurioje susitarė dėl naujų bendradarbiavimo sąlygų 2010 m. vasaros sezonu. Vėliau, *Thomas Cook* neatlikus mokėjimo, *Thurner Hotel*, kuri aprūpino turistus

gyvenamuoju būstu Zeldene, laikydamasi minėtoje sutartyje įtvirtintų sąlygų, kreipėsi į *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* (Austrija) su prašymu išduoti Europos mokėjimo įsakymą, nukreiptą prieš Belgijos kelionių agentūrą, dėl didesnės nei 15 000 eurų sumos. Teismo kompetenciją šiuo klausimu ji grindė tuo, kad sutartinių prievolių įvykdymo vieta buvo Austrija.

6. 2013 m. birželio 26 d. Europos mokėjimo įsakymas buvo tinkamai įteiktas *Thomas Cook*. Ši bendrovė per Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje nurodytą 30 dienų terminą nepateikė prieštaravimo, nes, kaip teigia, savo archyvuojamuose dokumentuose bandė išsiaiškinti, ar ginčijamas mokėjimo įsakymas buvo pagrįstas.

7. 2013 m. rugsėjo 25 d. *Thomas Cook* kreipėsi į *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* su prašymu peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį. *Thomas Cook* iš esmės teigė, kad šį įsakymą išdavė kompetencijos tam neturintis teismas, nes bendrosiose sutarties sąlygose, dėl kurių susitarė šalys, buvo įtvirtintas susitarimas dėl kompetencijos priskyrimo Gento (Belgija) teismams. Jos nuomone, nepagrįstai išduotas Europos mokėjimo įsakymas pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 3 dalį turėjo būti pripažintas negaliojančiu, o įsakymą išdavusio teismo kompetencijos nebuvimas pagal minėto reglamento 20 straipsnio 2 dalį yra pagrindas atlikti peržiūrą.

8. 2013 m. spalio 28 d. Sprendimu *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* atmetė *Thomas Cook* prašymą atlikti Europos mokėjimo įsakymo peržiūrą. Tokį sprendimą atmesti prašymą *Thomas Cook*, laikydamasi nustatyto termino, apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. *Thomas Cook* remiasi Reglamento Nr. 1896/2006 25 konstatuojamąja dalimi, kurioje „išimtinė aplinkybė“ pagal šio reglamento 20 straipsnio 2 dalį aiškiai apima atvejį, kai Europos mokėjimo įsakymas pagrįstas prašymo formoje pateikta klaidinga informacija. Jos nuomone, šioje byloje *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* neatsižvelgė į tai, kad pagal šalių nustatytas bendrąsias sutarties sąlygas jurisdikciją turi Gento (Belgija) teismai. *Thomas Cook* teigimu, minėtas teismas privalėjo pripažinti, kad Europos mokėjimo įsakymas išduotas akivaizdžiai neteisingai, kaip tai suprantama pagal minėto reglamento 20 straipsnio 2 dalį.

9. Handelsgericht Wien nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 1896/2006, nustatantį Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, reikia aiškinti taip, kad atsakovas turi teisę prašyti, kad teismas peržiūrėtų Europos mokėjimo įsakymą pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį, ir tuomet, kai apie mokėjimo įsakymą jam buvo pranešta tinkamai, bet, remiantis prašymo formoje nurodyta su kompetencija susijusia informacija, jį išdavė nekompetentingas teismas?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar, remiantis [2006 m.] vasario 7 d. Europos Komisijos pranešimo 2004/0055 25 konstatuojamąja dalimi, išimtinės aplinkybės, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį, egzistuoja tuo atveju, kai Europos mokėjimo įsakymas išduotas remiantis prašymo formoje pateikta informacija, kuri vėliau gali pasirodyti esanti netiksli, ypač kai nuo jos priklauso teismo kompetencija?“

10. Šioje byloje pastabas raštu pateikė *Thurner Hotel*, Austrijos, Portugalijos ir Vokietijos vyriausybės ir Europos Komisija. *Thomas Cook* pateikė savo pastabas raštu pavėluotai, todėl į jas neatsižvelgta. *Thomas Cook* prašymu 2015 m. balandžio 16 d. surengtame teismo posėdyje pastabas pateikė tik Komisija.

III – **Šalių argumentų santrauka**

11. Thurner Hotel pirmiausia ginčija nagrinėjamoje byloje išdėstytus *Thomas Cook* teiginius, kad pastaroji nežinojo, jog neatliko mokėjimo, nes jai nebuvo (bent per tinkamą terminą) pateiktos atitinkamos sąskaitos, todėl, *Thomas Cook* teigimu, nebuvo galimybės laiku pateikti prieštaravimo. Antra, *Thurner Hotel* ginčija ir tai, kad šalys susitarė suteikti kompetenciją Gento teismams. *Thurner Hotel* teigia, kad bet kuriuo atveju savo prašyme išduoti Europos mokėjimo įsakymą aiškiai nurodė, kad teismo, kuriam pateikė tokį prašymą, kompetenciją ji grindė sutartinių prievolių įvykdymo vieta (pagal Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 dalį), taigi, *Thomas Cook* galėjo pateikti prieštaravimą per 30 dienų terminą.

12. Thurner Hotel mano, kad ginčijamą nuostatą (Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį) reikia aiškinti siaurai. Jos nuomone, jeigu remiantis minėta nuostata būtų suteikta galimybė remtis su procesu susijusiomis išimtimis, kuriomis galima būtų (ir turėtų būti) remiamasi, kol nesibaigė prieštaravimo pareiškimo terminas, būtų pažeistas teisinio saugumo principas.

13. Austrijos Respublika pritaria Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalies aiškinimui, pagal kurį „išimtine aplinkybe“ negalima būtų laikyti aplinkybės, kuria skolininkas galėjo remtis formuluodamas prieštaravimą. Tam iš esmės pritaria ir Vokietijos vyriausybė. Austrijos vyriausybės teigimu, tik akivaizdžiai teisę pažeidžiantys arba nesąžiningai gauti Europos mokėjimo įsakymai gali būti peržiūrėti pagal minėto reglamento 20 straipsnio 2 dalį.

14. Portugalijos vyriausybė pabrėžia, kad dviem atvejais galima pagal minėto reglamento 20 straipsnio 2 dalį prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pasibaigus prieštaravimo pareiškimo terminui: pirma, tuo atveju, kai aišku, kad įsakymas išduotas akivaizdžiai neteisingai, atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytus reikalavimus, kitaip tariant, kai išduodant įsakymą nesilaikyta minėtame reglamente nustatytų išdavimui keliamų teisėtumo reikalavimų, ir, antra, tuo atveju, kai yra bet kokia kita išimtinio pobūdžio aplinkybė. Portugalijos vyriausybė teigia, kad Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 2 dalyje numatytas prieštaravimo pareiškimo terminas nustatytas siekiant suteikti teisę ginčyti skolos teisėtumą ar galiojimą, t. y. skolos, kurią reikalaujama sumokėti, jeigu Europos mokėjimo įsakymas tenkina minėtame reglamente numatytus teisėtumo reikalavimus. Tačiau šio reglamento 20 straipsnio 2 dalyje numatyta peržiūra siekiama uždrausti vykdyti mokėjimo įsakymus, išduotus pažeidžiant šį reglamentą. Portugalijos vyriausybė mano, kad tuo atveju, kai įsakymą išduoda kompetencijos tam neturintis teismas, nesilaikoma esminio galiojimo reikalavimo ir turi egzistuoti galimybė tokį įsakymą ginčyti per terminą, kuris būtų ilgesnis už numatytą 16 straipsnyje.

15. Komisija į pirmąjį prejudicinį klausimą siūlo atsakyti teigiamai: jeigu įsakymą iš tikrųjų išdavė tarptautiniu lygmeniu nekompetentingas teismas, reikia pripažinti, kad, atsižvelgiant į Reglamente Nr. 1896/2006 nustatytus reikalavimus, mokėjimo įsakymas išduotas neteisingai, o tai atveria kelią galimybei prašyti peržiūros pagal šio reglamento 20 straipsnio 2 dalį. Į antrąjį prejudicinį klausimą reikia atsakyti išsiaiškinus, ar įsakymas išduotas „akivaizdžiai“ neteisingai. Kalbant apie tarptautinę jurisdikciją, reikia pažymėti, kad daugeliu atveju nėra „akivaizdu“, ar įsakymą išdavė kompetentingas teismas. Tačiau, Komisijos nuomone, nustačius teismui pareigą bet kuriuo atveju išsamiai analizuoti klausimą, ar jis turi kompetenciją išduoti įsakymą, būtų pažeistas minėtame reglamente nustatytas tikslas.

16. Komisija siūlo apriboti Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalies taikymo sritį atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012[3] nuostatas taip, kad ginčyti Europos mokėjimo įsakymą pasibaigus prieštaravimo pareiškimo terminui būtų įmanoma tik tuo atveju, kai pažeidžiamos tarptautinę jurisdikciją įtvirtinančios nuostatos, iš esmės numatytos siekiant apsaugoti silpnesnę teisinių santykių

3 — 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, p. 1).

šalį, arba Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnyje (išimtinė jurisdikcija), į kurį daroma nuoroda šio reglamento 45 straipsnio 1 dalies e punkto ii papunktyje, numatytais atvejais. Nė vienas iš šių atvejų nesusijęs su galimu susitarimo dėl jurisdikcijos suteikimo pažeidimu, kaip yra nagrinėjamu atveju, todėl negalima teigti, kad įsakymas išduotas „akivaizdžiai“ neteisingai.

17. Tačiau, Komisijos teigimu, reikia nustatyti ir tai, ar nėra „kitos išimtinės aplinkybės“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį. Šią nuostatą Komisija siūlo aiškinti siaurai ir taikyti ją tik piktnaudžiavimo mokėjimo įsakymo procedūra atvejais, o piktnaudžiavimą reikėtų įrodyti kiekvienu konkrečiu atveju [4].

18. Vokietijos vyriausybė mano, kad ne kiekvienu atveju, kai prašymo formoje pateikiama neteisinga arba klaidinga informacija, tokį prašymą galima ginčyti pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį. Europos mokėjimo įsakymo peržiūra pateisinama tik tada, kai, įvertinus abiejų šalių interesus, vienai iš jų būtų neįmanoma jo įvykdyti (vokiečių k. „unerträglich“). Be to, Vokietijos vyriausybė cituoja Nutartį *Novontech-Zala* [5], susijusią su Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsniu, kurioje Teisingumo Teismas dėl 30 dienų termino pareikšti prieštaravimą pripažino: „kai <...> terminas buvo praleistas dėl atsakovo atstovo nerūpestingumo, kadangi tokios situacijos buvo galima lengvai išvengti, toks atvejis negali būti laikomas ypatingomis arba išimtinėmis aplinkybėmis, kaip tai suprantama pagal [20 straipsnio 1 dalies b punktą ir 2 dalį]“. Vokietijos vyriausybė mano, kad toks pagrindimas taikytinas ir tam, kad „išimtine aplinkybe“ nebūtų laikomas atvejis, kai subjektas, kuris ja remiasi, galėjo lengvai jos išvengti. Be to, pripažinus, kad galima peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą, nukreiptą prieš asmenį, kuris galėjo pareikšti prieštaravimą per nustatytą terminą (t. y. prieštaravimą, kuriame pagal Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnio 3 dalį net nenurodomi motyvai), būtų prieštaraujama Reglamente Nr. 1896/2006 numatytiems tikslams.

19. Vokietijos vyriausybės nuomone, tai, kad Europos mokėjimo įsakymo prašymą pateikusi bendrovė ir kita šalis nesutaria dėl tarptautinės jurisdikcijos, iš esmės nereiškia ko nors „išimtinio“; nagrinėjamoje byloje formuluodama prieštaravimą *Thomas Cook* galėjo be didesnių sunkumų remtis įsakymą išdavusio teismo kompetencijos nebuvimu. Galiausiai Vokietijos vyriausybė mano, kad bet kuriuo atveju, net jeigu teismas, kuris galiausiai išdavė įsakymą, neturėjo tarptautinės jurisdikcijos, vis dėlto tai yra nešališkas ir nepriklausomas valstybės narės teismas, kuris neturėjo jokio pagrindo savo sprendime neatsižvelgti į *Thomas Cook* interesus ar juos pažeisti.

IV – **Analizė**

A – *Preliminarios pastabos*

20. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas uždavė Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus. Pirmuoju iš šių klausimų jis siekia išsiaiškinti, ar pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį galima prašyti peržiūrėti nekompetentingo teismo, kaip tai matyti iš prašymo formoje nurodytos su kompetencija susijusios informacijos, išduotą Europos mokėjimo įsakymą; antruoju klausimu (kuris pateikiamas tik tuo atveju, jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas) minėtas teismas prašo nustatyti, ar „išimtine aplinkybe“ pagal šią nuostatą galima laikyti tai, kad įsakymas išduodamas remiantis su kompetencija susijusia informacija, kuri, kaip paaiškėja vėliau, yra netiksli.

4 — Jos nuomone, šioje byloje negalima remtis tokia aplinkybe, nes tarptautinę *Bezirksgericht für Handelssachen Wien* jurisdikciją *Thurner Hotel* grindė sutartinių prievolių įvykdymo vieta, kaip tai numatyta Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnyje.

5 — C-324/12, EU:C:2013:205, 21 punktas.

21. Mano nuomone, kaip savo pastabose nurodo Vokietijos vyriausybė, abu klausimus galima sujungti į vieną ir jį suformuluoti taip:

„Ar Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio „Peržiūra išimtiniais atvejais“ 2 dalį, siejamą su šio reglamento 25 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad išimtinė aplinkybė“, kuria remdamasis atsakovas, kuriam Europos mokėjimo įsakymas įteiktas tinkamai, gali prašyti, kad šį įsakymą peržiūrėtų teismas, egzistuoja, kai toks įsakymas išduodamas remiantis prašymo formoje pateikta informacija, kuri, kaip paaiškėja vėliau, yra netiksli, ypač jeigu tokia informacija lemia teismo kompetenciją?“

B – *Klausimo nagrinėjimas*

22. Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio „Peržiūra išimtiniais atvejais“ 20 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „pasibaigus 16 straipsnio 2 dalyje nustatytam terminui atsakovas taip pat turi teisę prašyti, kad kilmės valstybės narės kompetentingas teismas peržiūrėtų Europos mokėjimo įsakymą, jei mokėjimo įsakymas buvo išduotas akivaizdžiai neteisingai, atsižvelgiant į šiame reglamente nustatytus reikalavimus arba dėl kitų išimtinių aplinkybių“, t. y. aplinkybių, kurios pagal minėto reglamento 25 konstatuojamąją dalį, į kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro aiškią nuorodą [6], galėtų apimti atvejus, kai „Europos mokėjimo įsakymas buvo pagrįstas prašymo formoje pateikta neteisinga informacija“.

23. Tačiau ir paties Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas reikalavimas, kad įsakymas turi būti „išduotas akivaizdžiai neteisingai“, ir 25 konstatuojamojoje dalyje pateikta formuluotė, kad „peržiūra išimtinais atvejais neturėtų reikšti, kad atsakovui suteikiama antra galimybė paprieštarauti reikalavimui“, mano nuomone, patvirtina teiginį, kad „peržiūra išimtinėmis aplinkybėmis“ turi būti taikoma griežtai. Taigi, iš principo pritariu Vokietijos vyriausybei, kad ne bet kokia prašymo formoje pateikta klaidinga ar neteisinga informacija gali pateisinti Europos mokėjimo įsakymo peržiūrą pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį.

24. Labai plačiam konkrečios priemonės, skirtos tik išimtiniams atvejams, taikymui prieštarautų ir pati Europos mokėjimo įsakymo procedūros forma; pagal šią procedūrą skolininkui apskritai suteikiama tik viena galimybė užginčyti kreditoriaus reikalavimą – būtent pareikšti Reglamento Nr. 1896/2006 16 straipsnyje numatytą prieštaravimą, tačiau kaip tik dėl to prieštaravimui nekeliama daug formalių reikalavimų (jis turi būti pateiktas raštu per 30 dienų terminą) ir nenumatyta jokio reikalavimo dėl jo turinio (jame nepateikiami motyvai) [7].

25. Taigi, manau, minėto reglamento 20 straipsnio 2 dalį, siejamą su jo 25 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti siaurai; tam pritaria visos pastabas pateikusios įstojusios į bylą šalys, išskyrus Portugalijos vyriausybę.

26. Aplinkybėmis, kurios susiklostė nagrinėjamoje byloje, tai reiškia, kad, siekiant tinkamai atsižvelgti į informaciją, kurią prašymo formoje nurodo prašymą pateikęs asmuo, peržiūra neturėtų būti leidžiama tuo atveju, kai skolininkas (ypač kai, kaip nagrinėjamu atveju, kalbama apie profesionalą) jau turėjo galimybę, nagrinėdamas tinkamai įteiktą Europos mokėjimo įsakymą, nustatyti, kad informacija, kuria rėmėsi įsakymą išdavęs teismas (t. y. prašymą pateikusio asmens nurodyta informacija), buvo netiksli, neteisinga ar klaidinga. Kitaip tariant, sutinku su *Thurner Hotel* ir Austrijos vyriausybe, kad „išimtine

6 — Formuluodamas antrąjį prejudicinį klausimą *Handelsgericht Wien* daro nuorodą į „[2006 m.] vasario 7 d. Europos Komisijos pranešimo 2004/0055 25 konstatuojamąją dalį“. Manau, iš tiesų daroma nuoroda į 2006 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, nustatančio Europos mokėjimo procedūrą [COM (2006) 57 galutinis], pasiūlymą su pakeitimais, kuriais į tekstą įtraukta dabar galiojančio reglamento 25 konstatuojamoji dalis.

7 — Kaip numatyta Reglamento Nr. 1896/2006 17 straipsnio 1 dalyje, paprastai pareiškus prieštaravimą teismo procesas tęsiamas kilmės valstybės narės kompetentinguose teismuose laikantis įprasto civilinio proceso taisyklių. Vykstant tokiam procesui gali būti keliamas klausimas, pvz., dėl tarptautinės jurisdikcijos ir, konkrečiai, kaip yra šioje byloje, dėl šalių nustatytos sutarties sąlygos dėl kompetencijos suteikimo galiojimo ir pasekmių.

aplinkybe“, galinčia pateisinti įsakymo peržiūrą, negalima laikyti klaidingos ar netikslios informacijos, dėl kurios skolininkas galėjo pateikti savo poziciją pareikšdamas prieštaravimą, pateikimo. Galiausiai, manau, Reglamento Nr. 1896/2006 25 konstatuojamojoje dalyje minima „neteisinga informacija“ apima tokią informaciją, kurios klaidingumą ar netikslumą skolininkas nustato ar gali nustatyti faktiškai tik vėliau, pasibaigus minėto reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytam terminui, o tai kiekvienu atveju turi įvertinti nacionalinis teismas.

27. Taigi, darau preliminarią išvadą, kad „išimtine aplinkybe“, kuriai esant skolininkas turi teisę prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį, galima laikyti tik atvejį, kai įsakymas grindžiamas prašymo formoje nurodyta informacija, kuri yra klaidinga arba netiksli, ir tai iš tikrųjų paaiškėja vėliau, pasibaigus prieštaravimo pareiškimo terminui; tai kiekvienu atveju turi įrodyti skolininkas. Kitaip tariant, jeigu įsakymas grindžiamas prašymo formoje pateikta informacija, kurios klaidingumo ar netikslumo faktą skolininkas galėjo nustatyti per minėto reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytą prieštaravimui pareikšti skirtą terminą (o tai turi įvertinti nacionalinis teismas), išimtinės aplinkybės“, kuri pateisintų peržiūrą, nėra.

28. Mano nuomone, dėl toliau nurodytų priežasčių priešingos išvados nelemia ir aplinkybė, kad *Handelsgericht Wien* ypač remiasi tuo, kad įsakymą išdavusio teismo kompetencijos nustatymą lėmė prašymo formoje nurodyta klaidinga ar netiksli informacija.

29. Kaip numatyta Reglamento Nr. 1896/2006 16 konstatuojamojoje dalyje, „teismas turėtų išnagrinėti prašymą [išduoti Europos mokėjimo įsakymą], įskaitant jurisdikcijos klausimą <...>, remdamasis prašymo formoje pateikta informacija“, ir tokį nagrinėjimą nebūtinai turi atlikti teisėjas [8]. Vienas iš klausimų, kurį pagal Reglamento Nr. 1896/2006 8 straipsnį, remdamasis atitinkama forma, turi išnagrinėti teismas, kuriam pateikiamas prašymas išduoti Europos mokėjimo įsakymą, yra tarptautinės jurisdikcijos klausimas (minėto reglamento 6 straipsnis). Šiuo klausimu pažymėtina, kad prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą nagrinėjantis teismas turi tik įvertinti, ar prašymą pateikęs asmuo Reglamento Nr. 1896/2006 I priedo A formoje nurodė tinkamą skaitinį kodą (vieną iš trylikos) pagal kompetenciją turinčio teismo kriterijų, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 44/2001 [9], į kurį, kiek tai susiję su teismo kompetencija, daroma nuoroda Reglamento Nr. 1896/2006 6 straipsnio 1 dalyje [10].

30. Tačiau, kai skolininkui įteikiamas Europos mokėjimo įsakymas perduodant jam Reglamento Nr. 1896/2006 V priedo E formą, šios formos c punkte jam aiškiai pranešama ne tik apie tai, kad jis gali pareikšti prieštaravimą per 30 dienų terminą, ir nurodomos pasekmės, kylančios nepateikus tokio prieštaravimo, bet ir nurodoma tai, kad „šis įsakymas buvo išduotas remiantis vien ieškovo pateikta informacija[;] šios informacijos teismas nepatikrino“.

31. Todėl šioje byloje, remiantis tuo, kad, kaip teigia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, mokėjimo įsakymas *Thomas Cook* buvo tinkamai įteiktas, reikia manyti, kad nuo įsakymo įteikimo (momentas, nuo kurio pradedamas skaičiuoti prieštaravimo pareiškimo terminas) minėta bendrovė žinojo, kad šis įsakymas buvo išduotas remiantis tik informacija, kurią *Thurner Hotel* pateikė Reglamento Nr. 1896/2006 I priedo A formoje. Taigi, nors iš bylos medžiagos neaišku, ar *Thomas Cook*

8 — Dar daugiau, pagal Reglamento Nr. 1896/2006 8 straipsnį tokį nagrinėjimą leidžiama atlikti taikant automatizuotą procedūrą.

9 — Konkrečiai kalbant, Reglamento Nr. 1896/2006 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta (kiek tai susiję su nagrinėjama byla, kurioje nekeliamas klausimas dėl vartotojo), kad, „taikant šį reglamentą, jurisdikcija nustatoma pagal atitinkamas Bendrijos teisės normas, visų pirma pagal Reglamentą (EB) Nr. 44/2001“. 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001 1 16, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42) nuo 2015 m. sausio 10 d. buvo pakeistas Reglamentu Nr. 1215/2012, kuris nebuvo taikomas faktinių šios bylos aplinkybių klostymosi momentu.

10 — Kaip nurodo J. M. Kormann, „tinkamumą reikia nagrinėti atsižvelgiant tik į susijusius su pagrindine skola duomenis (J. M. Kormann *Das neue Europäische Mahnverfahren im Vergleich zu den Mahnverfahren in Deutschland und Österreich*. Jena: Jenaer Wissenschaftliche Verlagsgesellschaft, 2007, p. 96).

iš tikrųjų gavo A formos kopiją, minėta Belgijos bendrovė galėjo suprasti, kad savo prašyme *Thurner Hotel* nepateikė informacijos apie šalių nustatytą sutarties sąlygą dėl kompetencijos suteikimo (todėl įsakymą išdavė Austrijos, o ne Gento teismas) ir kad iš principo remdamasis atitinkamoje formoje pateikta informacija vertinimą atlikęs subjektas nebūtinai žinojo apie tokios sąlygos egzistavimą [11].

32. Kadangi Reglamento Nr. 44/2001 24 straipsnyje bendrai pripažįstama, kad jurisdikcija gali būti automatiškai išplėsta, kai atsakovas atvyksta į teismą, dėl kurio šalys nebuvo susitariusios [12], taip pat manau, kad „neteisinga informacija“, kaip ji suprantama pagal minėtą 25 konstatuojamąją dalį, nereikia laikyti aplinkybės, kad prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą pateikęs asmuo, tikėdamasis skolininko reakcijos, nurodo, kad Austrijos teismui kompetenciją priskyrė vadovaudamasis sutartinių prievolių įvykdymo vietos kriterijumi (Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 1 dalis) [13]. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nurodęs dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (toliau – Briuselio konvencija) [14] ekvivalentiškų nuostatų, „nėra jokio bendra konvencijos struktūra ar jos tikslais grindžiamo motyvo, kuriuo remiantis galima būtų teigti, kad sutarties sąlygą dėl kompetencijos suteikimo nustačiusios šalys, kaip tai suprantama pagal 17 straipsnį [Reglamento Nr. 44/2001 23 straipsnį], negali laisva valia perduoti savo ginčo nagrinėti teismui, kuris nėra minėtoje sąlygoje nurodytas teismas“ [15].

33. Taip pat reikia turėti omenyje, kad vien tokios sąlygos įtraukimas į bendras sutarties sąlygas, dėl kurių susitarė šalys, nereiškia, kad ji yra teisėta pagal minėto reglamento 23 straipsnį [16]. Kilus šalių nesutarimui formalų jos teisėtumą, atlikdamas išsamesnę analizę, nei nurodyta Reglamento Nr. 1896/2006 8 straipsnyje, turi įvertinti bylą nagrinėjantis teismas, net jeigu jam pranešta apie tokios sąlygos egzistavimą prašymo išduoti Europos mokėjimo įsakymą formoje. Todėl, manau, jeigu prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą pateikusiam asmeniui kyla abejonių dėl į bendrąsias sutarties sąlygas įtrauktos sąlygos dėl kompetencijos suteikimo galiojimo arba veiksmingumo, toks asmuo neprivalo to nurodyti prašymo išduoti Europos mokėjimo įsakymą formoje, nes bet kuriuo atveju šie klausimai negali būti svarstomi vykstant Europos mokėjimo įsakymo procedūrai.

34. Taigi manau, tokiomis aplinkybėmis „išimtinė aplinkybė“, kuria remdamasis skolininkas galėtų prašyti atlikti Europos mokėjimo įsakymo peržiūrą pagal Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį, apima tik atvejį, kai toks įsakymas grindžiamas prašymo formoje pateikta informacija, kuri yra klaidinga arba netiksli, o tai faktiškai paaiškėja vėliau, jau pasibaigus prieštaravimo pareiškimo terminui, net jeigu ši informacija lemia teismo kompetenciją, ypač kai prašymą pateikęs asmuo nenurodo, kad šalys greičiausiai susitarė dėl konkrečios sutarties sąlygos dėl kompetencijos nustatymo.

11 — Reikia atsižvelgti į tai, kad pagal Reglamento Nr. 1896/2006 7 straipsnio 2 dalies e punktą prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą pateikęs asmuo šioje stadijoje turi pateikti reikalavimą pagrindžiančių įrodymų *apibūdinimą*, taigi, labai tikėtina, kad teismui, kuriam pateiktas prašymas ir kuris atlieka 8 straipsnyje numatytą nagrinėjimą, nebus perduota šalių sudaryta sutartis.

12 — Pagal minėto reglamento 24 straipsnį, net jeigu sutartyje būtų šalių nustatyta sąlyga dėl kompetencijos suteikimo, ieškovas galėtų pateikti prašymą teismui, dėl kurio nebuvo sutarta, o atsakovas, nepareikšdamas prieštaravimo, galėtų su tuo sutikti atvykdamas į jį, o tai reiškia, kad susitarimas dėl kompetencijos suteikimo, kurį jie anksčiau sudarė, liktų neįgyvendintas (išskyrus išimtinės jurisdikcijos atvejus pagal Reglamento Nr. 44/2001 22 straipsnį). Šiuo klausimu, kiek tai konkrečiai susiję su Europos mokėjimo įsakymo procedūra, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad „prieštaravimas dėl Europos mokėjimo įsakymo, kuriame neginčijama kilmės valstybės narės teismo jurisdikcija, nelaikytinas atsakovo atvykimu į teismą, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 24 straipsnį“, net jeigu atsakovas prieštaravime išdėstytų su bylos esme susijusius pagrindus (Sprendimas *Goldbet Sportwetten*, C-144/12, EU:C:2013:393). Taip pat bendrai dėl minėto 24 straipsnio žr. Sprendimo *Cartier parfums-lunettes ir Axa Corporate Solutions assurances*, C-1/13, EU:C:2014:109, 34 ir paskesnius punktus.

13 — Atsižvelgiant ir į tai, kad *Thurner Hotel* ginčija sutarties sąlygos dėl kompetencijos suteikimo, kuria remiasi *Thomas Cook*, egzistavimą (žr. *Thurner Hotel* pastabų 2 ir 3 punktus).

14 — OL L 299, 1972, p. 32. Konvencija, iš dalies pakeista konvencijomis, susijusiomis su naujų valstybių narių prisijungimu prie jos.

15 — Sprendimo *Elefanten Schuh*, 150/80, EU:C:1981:148, 10 punktas. Tai pat žr. Sprendimo *ČPP Vienna Insurance Group*, C-111/09, EU:C:2010:290, 21 ir paskesnius punktus. Taip pat reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 44/2001 35 straipsnio 1 dalį nėra draudžiama pripažinti sprendimo, priimto nesilaikant sutarties sąlygos dėl kompetencijos suteikimo, dėl kurios sutarta pagal šio reglamento 23 straipsnį. Draudžiama pripažinti tik sprendimus, priimtus pažeidžiant minėto reglamento II skyriaus 3 skirsnio (jurisdikcija bylose, susijusiose su draudimu), 4 skirsnio (jurisdikcija, susijusi su vartotojų sutartimis) ir 6 skirsnio (išimtinė jurisdikcija) nuostatas arba jo 72 straipsnyje numatytu atveju.

16 — Šiuo klausimu žr. P. Mankowski „Artikel 23 Brüssel I-VO“, T. Rauscher (leid.): *Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht – EuZPR / EuIPR.*, Miunchenas, Sellier, 2006, p. 411 ir paskesni punktai, ypač 16 ir paskesni punktai.

35. Todėl į *Handelsgericht Wien* pateiktą prejudicinį klausimą reikėtų atsakyti taip: nagrinėjamos bylos aplinkybėmis Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 2 dalį, siejamą su jo 25 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad „išimtine aplinkybe“, kuria remdamasis skolininkas, kuriam tinkamai įteiktas Europos mokėjimo įsakymas, galėtų prašyti teismo atlikti šio įsakymo peržiūrą, nelaikoma tai, kad toks įsakymas išduotas remiantis prašymo formoje pateikta klaidinga arba netikslia informacija, net jeigu ši informacija lemia teismo kompetenciją, ypač kai prašymą pateikęs asmuo nenurodė, jog šalys greičiausiai susitarė dėl konkrečios sutarties sąlygos dėl jurisdikcijos nustatymo, nebent skolininkas gali nacionaliniame teisme įrodyti, jog iš tikrųjų tik pasibaigus nurodyto reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytam prieštaravimo pareiškimo terminui galėjo išsiaiškinti, kad prašymo formoje pateikta klaidinga ar netiksli informacija.

V – **Išvada**

36. Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui *Handelsgericht Wien* pateikti tokį atsakymą:

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, 20 straipsnio 2 dalį, siejamą su jo 25 konstatuojamąja dalimi, reikia aiškinti taip, kad „išimtine aplinkybe“, kuria remdamasis skolininkas, kuriam tinkamai įteiktas Europos mokėjimo įsakymas, galėtų prašyti teismo atlikti šio įsakymo peržiūrą, nelaikoma tai, kad toks įsakymas išduotas remiantis prašymo formoje pateikta klaidinga arba netikslia informacija, net jeigu ši informacija lemia teismo kompetenciją, ypač kai prašymą pateikęs asmuo nenurodė, jog šalys greičiausiai susitarė dėl konkrečios sutarties sąlygos dėl jurisdikcijos nustatymo, nebent skolininkas gali nacionaliniame teisme įrodyti, jog iš tikrųjų tik pasibaigus nurodyto reglamento 16 straipsnio 2 dalyje numatytam prieštaravimo pareiškimo terminui galėjo išsiaiškinti, kad prašymo formoje pateikta klaidinga ar netiksli informacija.